

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden lupamenettelyjen poistamisesta sosiaalihuollon lainsäädännöstä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi eräitä sosiaalihuollon lainsäädäntöön sisältyviä menettelyjä, joissa kunnallishallinnolle kuuluissa asioissa on säädetty velvollisuus alistaa tai muuten saattaa

kunnallishallinnossa tehty päätös valtion viranomaisten vahvistettavaksi tai hyväksyttäväksi.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Hallinnon kehittämisen eräitä tärkeimpiä ajantasaista tavoitteita ovat hallinnon hajauttaminen ja kunnallisen itsehallinnon vahvistaminen. Tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä on aloitettu uuden muassa valtioneuvoston 9 päivänä lokakuuta 1986 antamalla päätöksellä hallintoviranomaisten norminannon uudistamisen valmistelusta ja valtioneuvoston 29 päivänä tammikuuta 1987 tekemällä päätöksellä hallinnon hajauttamisesta. Viimeksi mainitun päätöksen mukaan tehtäviä ja toimivaltaa siirretään erityisesti kuntiin ja lisätään kuntien tosiasiallista ratkaisuvalltaa niiden toimivaltaan kuuluissa asioissa. Norminannon uudistamisella pyritään muun muassa siihen, että kunnat ja kuntainliitot ja muut palveluiden tuottajat voisivat järjestää toimintansa mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Eräissä kunnallishallinnolle kuuluissa asiaryhmissä on säädetty velvollisuus alistaa tai muuten saattaa kunnallishallinnossa tehty päätös valtion viranomaisten vahvistettavaksi tai hyväksyttäväksi. Alistusmenettelyjen tarpeettomaan laajuuteen

on kiinnitetty huomiota kaikissa keskeisissä hallintojärjestelmän kehittämistä ja kunnallishallinnon asemaa koskeneissa selvityksissä parin vuosikymmenen aikana. Alistusvelvollisuuksia on pyritty vähentämään esimerkiksi kunnallislain uudistuksissa. Asiaa on viimeksi käsitellyt vapaaehtoinen työryhmä sisäasiainministeriölle 23 päivänä tammikuuta 1987 jättämässään mietinnössä (Komiteamietintö 1987:2). Valtion vuoden 1988 tulo- ja menoarvion yleisperusteluissa todetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sellaisten säännösten vähentämiseksi, jotka edellyttävät kunnallisen viranomaisen päätöksen saattamista valtion viranomaisen hyväksyttäväksi tai vahvistettavaksi. Asiasta on pyydetty lausunnot kuntien keskusjärjestöiltä, jotka ovat omalta osaltaan tehneet ehdotuksensa alistusmenettelyjen vähentämisestä. Seuraavat sosiaalihuollon lainsäädäntöön liittyvät ehdotukset perustuvat kunnallisten keskusjärjestöjen tekemiin aloitteisiin. Kunnalliset keskusjärjestöt ovat esittäneet myös eräiden terveydenhuollon lainsäädäntöön liittyvien menettelyjen muuttamista. Näistä on tehty ehdotukset erikseen.

1.1. Laki lasten päivähoidosta annetun lain 3 §:n 1 ja 3 momentin kumoamisesta

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/73) 3 §:n 1 momentin mukaan päiväkodissa saa olla enintään 100 paikkaa. Saman pykälän 3 momentin (698/82) mukaan tästä enimmäismäärästä voi lääninhallitus myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia.

Lasten päivähoitojärjestelmää luotaessa pidettiin tarpeellisena myös sellaisten rajaavien säännösten sisällyttämistä päivähoitolakiin, joilla voitiin ohjata laadulliseen ja lasten kehitystä tukevaan päivähoitotoimintaan. Lapsen kannalta on tärkeätä, että päivähoitopaikka on lähellä lapsen kotia. Päiväkotien paikkamäärän rajoittaminen 100 hoitopaikkaan on osaltaan ohjannut kehitystä päiväkotien kodinomaisempaan rakentamiseen. Päiväkodeissa on tällä hetkellä keskimäärin 50 hoitopaikkaa. Kun otetaan huomioon päivähoitojärjestelmän nykyinen kehitysvaihe niin rakentamisen kuin toiminnan osalta, lakiin sisältyvä 100 hoitopaikan rajoitus on käynyt tarpeettomaksi. Rajoituksen poistaminen lisäisi myös mahdollisuuksia päivähoitojärjestelyjen joustavuuteen silloin, kun siihen on paikallista tarvetta. Tämän vuoksi ehdotetaan päivähoitolain 3 §:n 1 ja 3 momentti kumottaviksi.

1.2. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 12 ja 13 §:n kumoamisesta

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) 12 §:n mukaan (702/82) erityishuoltopiirin kuntainliitot voivat sopia muun muassa toimintayksikön tai sen osan perustamisesta ja ylläpitämisestä yhteisesti. Jos asiasta ei sovita, voi valtioneuvosto määrätä yhteisen yksikön perustettavaksi. Lain 12 §:n 2 momentissa säädetään yhteisen toimintayksikön tai sen osan hallinnoinnista. Vastaavasti 13 §:n mukaan voidaan sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella sopia erityishuoltopiirien ja samalla alueella toimi-

vien terveydenhuollon kuntainliittojen yhteistinnasta, jos se erityishuollon pysyvän järjestämisen kannalta on tarkoituksenmukaista.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 12 ja 13 §:n tarkoituksena oli hallituksen esityksen perustelujen mukaan (hall.es. n:o 10/1976 vp.) mahdollistaa nimenomaisen säännöksen avulla erikoishuollon piirien tai terveydenhuollon toimintayksiköiden ja erikoishuollon piirien yhteisen toimintayksikön perustaminen, siihen on tarvetta. Kysymys yhteisen toimintayksikön perustamisesta on tarkoituksenmukaisimminkin ratkaistavissa kuntatasolla. Yhteishankkeen suunnittelu tapahtuu nykyisin sosiaali-terveydenhuollon toteuttamissuunnitelman yhteydessä. Käytäntö on myös osoittanut, et tarvetta sosiaali- ja terveysministeriön tai valtioneuvoston ratkaisuvallan käyttämiseen ole ollut. Tämän johdosta kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 12 ja 13 § ehdotetaan kumotaviksi tarpeettomina.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Lupamenettelyjen poistamisella on mahdollista vähentää hallinnollista työtä sekä kunnallisissa että valtion viranomaisissa, ja näin vapautuu voimavarat voidaan osoittaa muuhun käyttöön. Esityksestä ei käytännössä aiheutuisi olennaisia muutoksia.

3. Voimaantulo

Ehdotukset liittyvät valtion vuoden 1988 tulo- ja menoarvioon.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytyt ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain 3 §:n 1 ja 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 3 §:n 1 ja 3 momentti, näistä 3 momentti sellaisena kuin se on 17 päivänä syyskuuta 1982 annetussa laissa (698/82).

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

2.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 12 ja 13 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan kehitysvammaisten erityishuollosta 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetun lain (519/77) 12 ja 13 §, niistä 12 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 17 päivänä syyskuuta 1982 annetulla lailla (702/82).

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 1987

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Tarja Halonen*

1.

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain 3 §:n 1 ja 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §
Päiväkodissa saa olla enintään sata hoitopaikkaa.

3 §
(1 mom. kumotaan)

Lääninhallitus voi erityisestä syystä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitettusta hoitopaikkojen enimmäismäärästä.

(3 mom. kumotaan)

2.

Laki

kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 12 ja 13 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

12 §
Milloin erityishuollon pysyvän järjestämisen kannalta on tarkoituksenmukaista, erityishuoltopiirin kuntainliitot voivat sopia toimintayksikön tai sen osan perustamisesta yhteisesti.

12 §
(Kumotaan)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimintayksikkö tai sen osa on sen kuntainliiton hallinnassa, jonka alueella se sijaitsee. Kuntainliittojen välisessä sopimuksessa voidaan määrätä, että yksikön tai sen osan hallintoa varten asetetaan yhteisjohdokunta, johon kuntainliittojen liittovaltuustot valitsevat sopimuksenmukaiset jäsenet. Toimintayksikköön tai sen osaan kuntainliitoilla on käyttöoikeus sopimuksessa määrätyin ehdoin.

Jollei erityishuollon järjestämisen kannalta tarpeellisenä pidettävän yhteisen toimintayksikön tai sen osan perustamisesta sovita, valtioneuvosto voi sosiaalihuollon ehdotuksesta määrätä sen perustettavaksi ja, ottaen huomioon kuntainliittojen edut, antaa tarpeelliset määräykset yhteistoiminnan ehdoista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

Milloin erityishuollon ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta on tarkoituksenmukaista, erityishuoltopiirin ja samalla alueella toimivat terveydenhuoltoalan kuntainliitot voivat sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella sopia erityishuollon toimintayksikön tai sen osan ja terveydenhuoltolaitoksen tai sen osan perustamisesta ja ylläpitämisestä yhteisesti. Sopimuksessa on määrättävä, minkä kuntainliiton hallinnassa toimintayksikkö tai sen osa ja terveydenhuolto- tai muu laitos tai sen osa on. Sopimuksessa on muutoin noudatettava, mitä 12 §:n 2 momentissa säädetään.

Jollei erityishuollon ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta tarpeellisena pidettävän yhteisen toimintayksikön tai sen osan ja terveydenhuolto- tai muun laitoksen tai sen osan perustamisesta sovita, valtioneuvosto voi määrätä sen perustettavaksi ja, ottaen tasapuolisesti huomioon kuntainliittojen edut, antaa tarpeelliset määräykset yhteistoiminnan ehdoista.

13 §

(Kumotaan)

